

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravníštvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Sodne razmere na Štajerskem.

Nadaljujé serijo člankov „Kako se Spodnji Štajer pripravlja za Pruse“, piše „Slovenski Gospodar“ o štajerskih sodnih razmerah tako le:

Čut za pravičnost in pa zdrava pamet pravi, da imam ona, kojima naj rassodim, izpraševati, kakor tudi soditi v njunem jeziku. Kako morem in začé dobiti o stvari pravo sliko, in kako moreta dotičnika vedeti, kaj se je razsodilo! Že sodnik, ki se poslužuje tolmača, ne more si nikdar biti svest, da je sodil pravično, kajti navadno se stvar, če se pripoveduje v drugem jeziku, pokaže nekoliko drugače; kaj pa naj pričakujemo o sodniku, ki obtožence, tožnika in priče izprašuje v jeziku, ki je tuj, torej neznan ali onim ali njemu? In še več.

Kdor je kdaj imel pri sodišču opraviti, ali celo to smemo reči, komur se še možgani niso izsušili, in kdor še v svojem srcu brani le iskrico pravičnosti, bode nam pritegnil, če trdimo, da se pravici more ugoditi le tedaj, če sodnik razume jezik onih, katerim ima soditi, matanko, v vseh njegovih finсах. Potemtakem je (izjem to jako malo) za sodnika sposoben n. pr. v Lahih le rojen Lah, v Nemcih le rojen Nemec in v Slovencih le rojen Slovenec.

Kako pa je v tem oziru pri nas na Avstrijskem? Nemci imajo nemške sodnike, Lahi laške, Ogrji ogerske in mi Slovenci — večinoma nemške, to se pravi, ali trdo nemške, ali pa take, ki slovenski le slabo zrajo, ali govoriti in razumeti nečejo. Sodniki, ki so slovensčine zmožni popolnoma, in ki se je po obravnavah s slovenskimi strankami tudi poslužujejo, so bele vrane. Naše ljudstvo to brezčlovečnost hudo čuti in je tudi že mnogokrat po svojih poslancih proseče ali obupno klicalo do pravosodnega ministra, toda do današnjega dne bili so vsi klici zastonj. Zaradi lepšega so se izdajali ukazi, kakor oni dne 18. aprila 1882, št. 20513 ex 1881, ki velevala, da se ima s slovenskimi strankami od prve besede do zadnje poslovati slovenski, npr. glagolaječ, da je jezik slovenski v to svrhu popol-

noma sposoben, ali oni dne 15. maja 1862, 20. oktobra 1866 in 5. septembra 1867, ki vsi trije ukazujejo, da se je za slovenske stranke posluževati slovenskih tiskovin, ali oni dne 10. januarja 1889, ki velevala, da se imajo pri vseh sodiščih, pri kojih je soditi v slovensčini, oskrbeti dvojezični uradni pečati in dvojezične uradne izveske; — ali kakor smo rekli, vse to le zaradi lepšega, za resnico do poštenega prava v Slovencih ministrom doslej ni bilo, kajti po takih ukazih so uradniki še vse hujše nezadrževali nego poprej, in na naše zopetne pritožbe se ne jedasnemu nepokornemu uradniku ni zakrivil niti las, da ne rečemo, da se mu je preziranje in zasramovanje slovenskega naroda štelo v zaslugo! In sedanjí provosodní minister, grof Gleispach, se je celo osmelil, našega velepospešovanega poslanca, veleč g. dra. Gregorca, ko se je ta v državni zbornici pritožil, da gorenjeradgonski okrajni sodnik ne rabi slovenskih tiskovin, radi tega javno imeti za norca, rekoč, da je omenjeni sodnik valed te pritožbe umrl. To se vendar pravi slovenskemu narodu pljuvati v obraz! Valed g. dr. Gregorec je ministru mirno in resno odgovoril, da je gorenjeradgonski sodnik umrl, kakor priča mrtvaški list, valed vnetja pljuč, ljudstvo slovensko pa na to reče, tudi mirno in resno: „Gospod grof! Siromaki smo; ali pod našimi hodnimi srajcami bijejo srca, ki za pravičnost plamtijo in trdno zaupajo v Osega, ki bo pravičen nam, pa tudi vam!“

Oglejmo si okrajna sodišča! Izmed sodnikov in svetovalcev, kojih je na Slovenskem Štajerskem 20, je Slovencev le 6, izmed 31 adjunktov 13, Slovence minister poriva na Nemško ali Kranjsko, semkaj pa nam pošilja Nemce in kranjske nemškutarje. Kje so naši domačini gg. Wenger, Klobučar, Vedernjak i. dr.? Zato pa v Celje vedno pribajajo mladi nemški juristi, da se tam pripravljajo za slovenska okrajna sodišča. Pravo mesto je Celje za to! Komu ni še v spominu od otvoritve „Narednega doma?“ Ali se je potem čuditi, da se na pr. pri prestopkih protokol in sodba pišeta le pri dveh južnoštajerskih sodiščih v slovenskem jeziku, kakor je to vič. g. dr. Gregorec ministru očital! Za 6699 Slovencev,

bivajočih v radgonskem, omureškem in arveškem okraju pa še uredba, koje smo navedli poprej, niti ne velja!

Kaj naj rečemo o okrožnem sodišču v Celju? Sodiščni okrog šteje 197 693 Slovencev in 11 122 Nemcev, ali bolje večidel nemškutarjev. In glejte! Izmed 15 sodnikov, ki jih ima to sodišče, je le jeden jedín Slovenec, in ta je samo svetovalski tajnik; vsi drugi so ostro nemškega mišljenja in odločni pristaši nemške stranke. Obravnave se vrše skoro vsakekrat v nemškem jeziku, in če tudi stranke niti besedice nemški ne umejo. Ali se je potemtakem čuditi, da obsodba izpade včasih krivično? Jeden slučaj: Pred nekotiko leti je bil v Celju mladenič, ki ni znal čisto nič nemški, zaradi umora matere obsojen na vislice, ali od cesarja na doživetje je bil pomilostjen. Ravež je sedel v Karli v Gradcu že pet let, nato pa se je pravi morilec sam oglasil. Kako se je ta proces vršil? Protokol v predpreiskavi je bil nemški, zatožba državnega pravduka nemška, odgovori in odgovori nemški, prašanja do porotnikov nemška, odgovor porotnikov nemški, sklepni govor nemški, rozsodba nemška, strazka vas nemško. Zatožanec je sedel na zatožni klopi več dnij in pol noči in od vsega, kar se je govorilo ni razumel ničesar, tudi rozsodbe ne. In ko so slednjič ljudje že odhajali, vzkliknil je strahom: „Kaj je z menoj?“, na kar mu predsednik slovenski odgovori: „Na gance prideš“. Ali je to še človeško, o pravičnosti niti ne govorimo! Ta slučaj je letos pripovedoval vič. g. dr. Gregorec v državni zbornici, in celješko okrožno sodišče si zoper njega resnico do današnjega dne ni upalo ziniti niti besedice in tudi gospod minister ne.

Od novega leta naprej bode tudi v Mariboru okrožno sodišče in sicer za sodna okraje: Ormož, Št. Lenart, Ljutomer, Marenberg, Gornjo Radgono, Ptuj, Slovensko Bistrico, Maribor lavi breg Drave in Maribor desni breg Drave. Sodni okraj je torej slovenski, novo imenovani uradniki pa so kakor v Celju večidel nemški.

Končajmo to prežalostno poglavje! Le to še hočemo kratko omeniti, kako je z uradnimi pečati

LISTEK.

13

Šah-mat.

(Novela. — Spisal Iv. N. Vrtnik.)

II.

(Dalje.)

Pavel Hrastar, veleposesnik in trgovec, je bil znan malo da ne po vsem Kranjskem.

Njegov pokojni oče je kupčeval svoj čas z vinom in leom ter si pridobil tako poleg dedčine ogromno premoženje, katero je dobil po njegovi smrti jedini sin Pavel. Ta si je kupil poldrugo uro hoda od G. lepe, prijazno grajščino, stoječo na malem hričku; za gradičem je bil velikanški, krasen vrt, takoj za vrtom pa se je razprostiral mal smrekov gozdič. Dva streljaja od gradiča je stala kapela sv. Antona. Daleč na okolo pa gospodarska poslopja, redovitni travniki in polja ter lepi vinogradi. Pa ne le to. Hrastar je imel tudi v mestu najlepšo prodajalnico z masofakturnim blagom. Ni mu bilo sicer treba ubijati se, kar je sama rad povdarjal, a njegov dovzetan duh je ljubil napornost. Jednolično življenje ga je dolgočasilo. Rad se je vozaril s svojimi iskrenimi konji z Vrbovega v mesto in iz mesta zopet na Vrbovo. . . . Bil je obče priljubljen. Zlasti delavci in ubožci so hvaleli darežljivega, prijaznega gospoda. Nekateri njegovi

znanci so celo trdili, da je predober in prezaupljiv.

„Bog je moje premoženje obilo blagoslovil, — zato mi je dolžnost pomagati drugim“, je često dejal . . .

Vse te lepe čednosti, zlasti pa njegov denar je povzročil, da je bil Hrastar v rodbinah, kjer so imeli kaj moštvoželjnih hčer, kaj priljubljena oseba. A ker se ni dosti zmenil za preprijazne mamice, ni za žarne poglede hčerk, so začele te obupavati, češ: „Že 50 let ima, a še si ni izvolil nobene. Gotovo ostane vse življenje — samec . . .“

Pri oknu jednonadstropne hiše, — mestne dekliške šole — stoji mlado ponosito dekle. Da se ne zablišketa včasih očesi v tajinstvenem ognju, menil bi, da gledaš v mrzel, kamenit kip. Zdaj pa zdaj pogleduje prikrito na nasprotno stran, kjer stoji pri vratih lepe prodajalnice majhen, tolet možiček, rdečega, zabuhlega obraza.

„Lep sicer mi ta Hrastar! Star nerodnaž in debeluh z velikanško plešo, — to bi bil zares lep drug vitki Ani . . . A kaj mi je družega storiti? . . . Li naj se poročim z naddavkarjem Golobom, kateri polovico svoje plače zaigra in drugo polovico zapije? . . . Tudi adjunkt Gorenc, suplent Krivec, koncipijent Smrekar so nemaniči, ob strani katerih

bi ne mogla živeti, kakor bi hotela. To bi bila pač smešna osveta!“

Take misli so obhajale pri oknu stoječo učiteljico Ano.

„V jednom mesecu moram postati Hrastarica. Da, da, žena onega Hrastarja, po katerega bogsstvu medli marsikatera . . . To bode zopet zavidanja! Že kar naprej se ga veselim . . . Taki dobrostični in brezvoljni kupci bo gotovo izvrsten soprog. In kar je glavno: denar ima,“ je modrovala Ana dalje, prav ko so prikorakali trije častniki mimo njenega okna. Poželjivo je zrla za njimi, okrog usten pa jej je legel grd nasmehljaj.

„Lepa, mlada, bogata gospa! To se bo živelo! — A sedaj je zadnji čas! . . . Mora biti moj. Sicer je prejel od mene že nekoč „grahov venec“, a ljubi me še vedno, o tem sem uverjena. Tudi mu bo laskalo, da mej profesorji, adjunkti, koncipijenti volim baš njega — trgovca“ . . .

Hrastar je bil v resnici ves omamljen po Anini krasoti in ljubeznivosti. Njena slika mu je bila vedno pred očmi . . . Ko je izvedela Ana za brezstidno izdajstvo svojega prvega ljubimca, skušala si je takoj pridobiti že parkrat zavrženega trgovca, s katerim si je kanila le zato poročiti, da se izkoplje pred ljudmi iz sramote, v katero jo je pahnil Dinani . . . Umela je starega Hrastarja kaj

in nadpisi. Na in v okrožnem sodišču v Celju je vse nemško, tudi pečat, izmed okrajnih sodišč dvojezične uradne izveske nima niti jedno, dvojezične uradne pečate pa pet sodišč. — Tako se torej meri nam Slovincem pravica in sicer od tiste strani, ki je v to poklicana, da jo narodom varuje. In zakaj? Ker stoji v velikem političnem načrtu zapisano: Slovenci se imajo pomeniti, poprusti.

Državni zbor.

Na Dunaju, 7. oktobra.

Situacija na desnici se ni premenila. Razni faktorji se sicer na vso moč trudijo, da poravnajo nastali razpor, a vsa njih prizadevanja so ostala doslej brezuspešna. Dipauli, ta čestitakomni večni ministerski kandidat, ne odneha ni za las in strauka njegova je s posebnim sklepom izjavila, da ostane na svojem stališču.

Zavratni napad Dipaulijev na jezikovne narobe utegne najbrž razgnati večino. Dipauli se je pripravil, da preskoči s svojo stranko v nemški tabor in njegova izjava v „Neue Fr. Presse“, v kateri zatrjuje, da svojega predloga ni stavil iz taktičnih nagibov, potrjuje domnevanje, da ga je vrgel v zbornico z namenom, da uniči večino in porazi Badenija. Dipaulijeva izjava v „N. Fr. Pr.“ prida, da so nemški klerikalci nasprotniki narodne ravnopravnosti, kajti iz nje in iz njih predlog je razvidno, da nasprotujejo vsebinski jezikovni narob, katere uveljavljajo vsaj deloma narodno ravnopravnost na Češkem in na Moravskem, a s stranko, katere nasprotuje ravnopravnosti, ni nobenega paktriranja.

Klerikalci so vstopili v večino nadej se, da jo uklenejo v jarem ultramontanstva, a ker se jim to ni posrečilo, ker uvidevajo, da jim večina ne bo tlačila, zato so prouzročili sedanjo krizo, glede katere sodijo češki poslanci, da se sploh ne da več poravnati. Čehi zahtevajo, naj Dipauli svoj predlog umakne, ali pa naj gre, in ker se Dipauli že skoro več ne more vdati, mora iti. Naj se trudijo posredovalci kolikor hočejo, nihče ne verjame, da poravnajo razpor.

Današnja seja poslanske zbornice je bila jako bučna. Primerili so se veliki škandali.

Zbornica je nadaljevala razpravo o podporah po umjah in povdeh oškodovanih okrajev. Socijalni demokrat Schrammel je odgovarjal dr. Luegerju in po načelu klins klina udrihal po krščanskih socijalistih. Gregorig, pristav krščansko-socijalne stranke in poseben prijatelj Luegerjev, je silno razgrajal in vzklikal, ko je Schrammel dejal, da je vera privatna stvar: „Zdaj ostane samo še svobodna ljubezen“. Nemški nacionalci Iro je na to Gregorig zaklical: „Vi pravite to, ko je vendar znana dogodba s sodovodo pri Weinbergerju“. Iro je s temi besedami moral Gregoriga v živo zadeti, kajti Gregorig je začel tako besneti in rjoveti, kakor da je stekel. Psoval je Irota z raznimi psovkami, na kar se je Iro vanj zapodil in ga hotel kufutati, kar pa sta Lueger in Verkauf preprečila. Hrup je bil tak, da je moral predsednik sejo pretrgati.

Tudi nadaljevanje seja je bilo jako hrupno.

bitro zopet opozoriti na se. Pogovarjala se je ž njim preko ceste skozi okno; parkrat je celo stopila v prodajalnico, kjer je kupila kako malenkost neki ubožni učenki, česar ni nikdar zabila povedati svojemu čestilu. . . .

Maj tem, ko jej je prodajalec razkazoval razno blago, zapletala ga je s sladkimi besedami čim dalje bolj v svoje mreže, katere je bilo treba le v pravem trenutku še tesno zadržati. Njeno včasih preprosto, včasih duhovito čebljanje ga je izredno zabavalo in mu tudi imponovalo. Dobričina Hrastar je namreč vedel le

„Gosenice kaj na repo varje,
Kak' prideluje se krompir najbolji;
Kako odpravljajo se ovcam gárje.“ —

Bil je tudi dokaj dober trgovec; vsa druga veda pa mu je bila deveta briga. Čital je le „Kmetovalca“ in včasih površno dnevne novice političnih listov. Ni se torej čuditi, da se mu je zdela Ana malo da ne višje bitje, katero daleko nadkriljuje vsa druge. . . .

Ko mu je včasih s svojimi mehki rokicami ročno pomagala zlagati nakupljeno blago, dotaknila se je kakor nehotе njegove žuljaste roke, a ob jednem je uprla svoje žarne oči v trgovca.

(Dalje prib.)

Govorili se razni poslanci in nemški poslanci so se mej seboj poštno prepirali, vendar se je debata dognala in so se po daljši razpravi odkazali predlogi o podporah oškodovancem po umjah.

Na predlog poslanca Irota izvoli zbornica poseben odsek, da izreče posl. Gregorigu grajo radi njegovega današnjega postopanja.

Začetkom seje so poslanci dr. Krek, dr. Ferjančič in tovariši podali samostalen predlog glede revizije zakona o bratskih skladnicah, dr. Gregorec je interpeliral radi postopanja oblasti na Stajerskem in na Koroškem glede narodne ravnopravnosti, Pogačnik pa je predlagal olajšave glede vojaškega službovanja kmetijskih sinov. Prihoda seja bo jutri.

V Ljubljani, 8. oktobra.

Dalmatinski Italijani so izvrstni učenci nemških liberalcev v narodni nestrpnosti. Vsaka slovanska šola jim je strašna prikazen, katero skušajo pobijati z vsemi sredstvi. Jasno se je to zopet pokazalo pri otvoritvi hrvatske gimnazije v dalmatinskem glavnem mestu. Italijani so proti tej srednji šoli protestirali s posebnim oklicem, kateri je bil podpisan tudi po županu Nikolu de Trigariju. Oklic se je glasil: „Smešnosti! V Zadru se je dogodil jako žalosten in pretresljiv dogodek. Zader se je mogel že od srednjeveških časov nadalje ponazati vedno in izključno z italijanskimi šolami, z italijanskim jezikom in z italijanskim značajem svojih stanovnikov. Sedaj pa se smatra dobrim delom, da nam vsilijo hrvatsko gimnazijo; s tem uničujejo preslavo tradicijo in žalost srca vseh pravih sinov Zadra. Mi, ki smo vedno zakonom pokorni in ki želimo mir in red, prosimo vas, so meščani, da pogumno prenašate prizadeto nam sramoto. Zaupajmo pravičnosti časa!“ — Oklic se zaključuje s pozivom, naj podpirajo „Loga nazionale“ z darovi v boju proti Slovanstvu. Italijani in Nemci so torej povsod jeduaki. Kakor v Zadru Italijani, tako rogovilijo Nemci proti gimnazijam v Opavi in v Celju. Zares, krasni kulturenosci, ki zabravljajo kulturo drugim narodom!

„Okvirni zakon“. Praška „Politik“ piše, da se proti ureditvi jezikovnega vprašanja kupičijo naračnost nepravilnosti težkoče. Prav za prav bi mogel biti tak zakon le izvrševalen zakon državnopravnih določb o enakopravnosti deželnih jezikov v uradih in javnem življenju. In tu nastaja vprašanje glede kompetence. Kako daleč sega pri ureditvi jezikovnega vprašanja naredbeno pravo vlade, in kako daleč kompetenca legislative? Tudi so prvi pravniki nesložni, ima li legislaturno pravo državni ali deželni zbor glede jezika. Čehi vstrajajo na stališču, da more jezikovno vprašanje rešiti le deželni zbor, komur pritrjuje pozneje še drž. zbor. Pri jezikovni ureditvi pa nastane izvestno tudi po Nemcih vsiljeno vprašanje glede državnega jezika, radi katerega je sloga akoraj nemožna. „Politik“ končno izjavlja, da nikakor ni možno odstraniti jezikovnih naredb, ker vlada glede „okvirnega zakona“ še ne broj nejasnosti, in ker bazirajo naredb na starejših jezikovnih, priznanih naredbah.

Madjari in Rumuni. Napitnici, kateri sta govorila avstro-ogerski in rumunski vladar o „izvrstnem“ razmerju mej Madjari in Rumuni, sta bili 3. t. m. predmet velikanskega meetinga v Bukarešti, katerega se je udeležilo več tisočev Rumunov. Sklicovatelj shoda je bil vseučiliščni profesor in predsednik narodne lige Vladescu, prišlo pa je tudi več poslancev in drugih cdličnjakov. Profesor Vladescu je pordarjal, da je posetil kralj Karol ogerško prestolico proti narodovi volji, in da se navzlic ondotnim napitnicam o položaju sedmograških zatiranih Rumunov ni nič izpremečilo. Trditev madjarskega časopisja, da je imel poset politično važnost, je povsem napačna, kajti poset se more smatrati le izrazom čutitvije. Vsek pravi Rumun protestira, da bi se sklepalo z Madjari kako prijateljstvo. V istem smislu je govorilo še nekaj poslancev in vseučiliščnikov. Vsi so naglašali okrutno narodno nestrpnost Madjarov ter sklenili še krepkejšo podpirati ligo, delujočo na prosep narodnih in kulturnih interesov svojih bratov na Sedmograškem. Došel je tudi nebroj brzojav iz Sedmograške, izražajočih simpatije zatirancev do rojakov v kraljevini.

General Weyler je že dobil brzojavko, v kateri ga je novi španeki ministerski predsednik pozval, da prostovoljno odloži komando, sicer ga edetavi. Hkratu je zaznamil Sagasta generalu, da

se prične radi njegovega postopanja na Kubi stroga preiskava. Weyler je priobčil neko pismo, vsled katerega je nastal razpor mej generali Martinez Camposom, Ascarrago in Sachezem, razpor pa je vsled posredovanja vlade takoj ponehal. — Kakor poročajo sedaj nekateri španeki časopisi, je zahtevala kraljica regentinja, opozorjena šele po drugih vladah, pojasnenja glede govoric, da so se dogodile v španskih ječah — zlasti proti resničnim in namišljenim anarhistom — strašne grozovitosti. Bivši ministerski predsednik Azcarraga pa kraljici ni dal zadostnega odgovora, vsled tega se je kriza pospešila. Čudno je pri tem le to, da morajo špansko regentinjo opozorjati druge vlade na krutosti španskih sodišč in kaznilnic, ko vendar žvrgol o njih že vrteci po strehah ter so izšle o škandaloznih dogodkih v Španiji ob priliki anarhističnih procesov že cele knjige!

O stroških električne razsvetljave v stanovanjih.

(Konec.)

Iz povedanega se razvidi, da more električna luč tudi pri uporabi v stanovanjih pod gotovimi pogoji z drugimi načini razsvetljave glede stroškov uspešno tekmovati; to pa radi tega, ker pri električnem razsvetljevanju dosti laže štedimo z lučjo kakor pri vsakem drugem.

V svojem stanovanju ne potrebujemo v občo nikdo ves večer luči v vseh prostorih, marveč sedaj v jednom, sedaj v drugem prostoru, kjer ima ravno opravka.

Dokler večer ne vstopimo v kako sobo ali kak drug prostor, lahko ostane temen, brez luči; prav tako je potratno pustiti v njej luč, kadar iz nje izstopimo. Ako rabimo petrolej ali plin v razsvetljavni nameni, pač gotovo ni prikladno, da bi v posamičnih sobah vsak trenutek luč prižigali in zopet ugaševali, ker je za tako manipulacijo treba časa, ki je neki tudi — denar.

Kdor ima v svojem stanovanju viseče petrolejske svetiljke ali plinovo luč, ne ugaša luč v ohih prostorih, kjer za kratak čas nima nobenega opravka, marveč jih pusti goreti, četudi časih cele ure zastoj. Zakaj se tako postopa, je pač vsakemu znano, — ker je namreč neprijetno in ob jednem tudi zamudno svetiljke v jednomer užigati in ugaševati.

Drugačnja je stvar pri električni razsvetljavi, pri kateri se da vsa tako urediti brez posebnih stroškov, da se luč v trenutku, ko vrata odpremo in v sobo vstopimo, ali sama ob sebi užga, ali pa, da je v ta namen treba le s prstom pritisniti na določeno mesto. Za to manipulacijo ni treba užigalice, ki šestokrat tudi rada odrače, kadar bi je najbolj potrebovali, ni treba snemati nobenega cilindra, ni treba v temi okoli tavati, dokler ne pridemo do svetiljke ali sveče itd.

Kdor je vajen in kdor hoče štediti, lahko to pri električni luči v večji meri stori, kakor pri vsaki drugi, čeravno so stroški za posamezne ure svetljenja višji, kakor za petrolejsko luč. Zamolčati pa tudi ne smemo, da se z električno lučjo, ker je vsak hip in prav z lahka na razpolago, lahko dela velika potrata. Kdor to dela, pa je sam kriv, ako ima velike razsvetljavne stroške.

Kar velja o stanovanjih, velja tudi o skladiščih, posebno o ohih temnih, ki celo po dnevu nimajo dovolj svetlobe in morajo biti umetno razsvetljeni. V skladišču ima trgovec navadno le pritrtega kaj opravka. Bodi si, da ima plinovo ali petrolejsko luč, mu je pač zelo neugodno in zamudno, ko bi jo morebiti v vsaki pol uri užigal ali ugaševal za par minut; pusti jo rešiti goreti. Kar morda stori, je to, da plinovo luč nekoliko privije.

Ako ima upeljana električna luč, pa si jo tako uredi, da jo pri vstopu kar pri vratih z jednim samim pritiskom prižiga in ugaša, — in tako svoje stroške zmanjšuje, kolikor največ mora.

Tako delajo drugod; — zakaj ne bi v Ljubljani tako postopali?

Slovensko gledališče.

(„Karmen“ opera v štirih dejanjih, uglasbil Bizet.)

„Karmen“ je refairano jednostavna opera, polna svežosti, pikantnih ritmov in francoske finosti, katere na more imeti uspeha, ako se ne poje in ne predstavlja umetniški. Lahko tega ni doseči, ker je v to potreba solistov, kateri stojé precej višje nad normalom.

Ko se je pred dvema letoma „Karmen“ prvič uprizorila na našem odru, ni imela tako popolnega uspeha, kakor italijanske opere. Nenavadnost sujeta, ostrost glasbene risarije, eksotični kolorit glasbe, vse to je občinstvo presenetilo, a ker takratna altistinja ni bila povsem kos svoji nalogi in tudi tenorist ni bil posebno srečen, se je občinstvo opere kmalu naveličalo.

Zdaj pa je „Karmen“ slavila triumf vstajenja, in lahko rečemo, da je občinstvo šele včeraj moglo spoznati krasoto te opere.

Pri sinočni predstavi sta bili glavni ulogi v novih rokah. Zanimanje občinstva je bilo seveda

koncentrovano na gđ. Horvato, s katero se je naposled naš operni ensemble dostojno izpopolnil. Gđ. Horvatova se je občinstvu sinoči močno prikupila in kot Karmen dosegla jako lep uspeh. Njen glas je svež in poln, zlasti v višini, timbre je jako simpatičen. Že sinoči nas je prepričala, da ima dobro šolo, in da je muzikalno izobražena, da si je prisvojila umetnost, lepo peti. Povrh pa je interesantne usojnosti, vitke postave in igra živo, s kipečim temperamentom, pa vedno toli prevdarno, tako, da afekte lahko še stopnjuje. Občinstvo je gđ. Horvato odlikovalo z jako živahnimi ploskanjem in jo po vsakem dejanju po večkrat poklicalo na oder. Po prvem dejanju je bil gđ. Horvati vročen velik lovorov venec s krasnimi trakovi, poslan iz Zagreba.

Partijo don José pa je pel g. Rasković z vso živahnostjo svojega temperamenta. V igralnem oziru se je po našem mnenju včasih ravnal nekoliko preveč po vzgledu italijanskih predstavljavcev te vloge, v pevskem oziru pa je bil posebno srečen v lirčnih momentih, katere je pel čudovito nežno in mlo.

Gđ. Sečnikova je igrala poetično Mikaelo preprosto in ljubko ter jo pela tako korektno in lepo, da jo je občinstvo pri obeh nastopih, katera je imela na odprti sceni odlikovalo z živahnimi ploskanjem.

Jako je ugaljal g. Noll kot Eskamilo. Partija sicer ni velika, a g. Noll je znal iz nje nekaj narediti in prav to je skrivnost umetnikova.

Tudi manjše vloge, katere so bile v rokah gospe Isemannove, gđne. Nigrinove in vplega g. Fedyczkowskega so prišle vse do popolne veljave. V ensemblih je zbor sicer pokazal nekoliko negotovosti, deloma psč po krivdi orkestra, v katerem sedé vojaški godci, ne „professori di musica“, toda ti nedostaki so bili malekosti in niso dosti kazili. V celoti je bila predstava, dasi je „Karmen“ sila težka, lepo zskrožena in na čast naši operi. Tacega opernega ensembela kakor sedaj, še ni bilo v Ljubljani, s tem smo povedali dovolj.

Gledališče je bilo razprodano in so bili postavljeni stoli v parter.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 8. oktobra.

— („Slovanska krščanska narodna zveza“) je imela, kakor poročajo listi, včeraj sejo, v kateri se je razpravljalo o predlogu nemških klerikalcev, naperjenem proti jezikovni ravnopravnosti. Povdarjalo se je, da predlog ne sme nasprotovati stališču desnice. Mi tega temnega izreka ne razumemo. Posl. Bulat je potem poročal o pogajanjih zvezinih zastopnikov s parlamentarno komisijo desnice glede zahtev, katere stavlja zveza do večine in do vlade. Slovenci in Hrvati so baje že predložili svoje zahteve. Malorusi pa še ne. — Tako pišejo dunajski listi.

— (Repertoir slovenskega gledališča.) Jutri se bode drugič pela opera „Karmen“. Po sijajnem uspehu včerajšnje predstave, je pričakovati, da bo gledališče tudi jutri dobro obiskano.

— (Društvo „Pravnik“) je imelo 6. t. m. društveni večer v čitalniški kavarni v „Narodnem domu“. Predaval je svetniški tajnik g. dr. Babnik. Društvo bo odslej vedno prejemalo predavanja. Na prihodnjem večeru bo predaval g. svetniški tajnik Kavčnik.

— (Popačena brzojavka.) Priobčili smo sinoči brzojavno poročilo o dogodkih v poslanski zbornici, v katero se je po krivdi brzojavnega urada utihotapila neljubna pomota. Brzojavka govori, da se je primeril buren prizor med poslancem Irom in posl. Gregorcem, dočim se je v istini primeril mej Irom in krščanskim socializmom Gregorigom. V brzojavki se jasno bere „Gregorec“. Nas torej ne zadene nobena krivda.

— (Šolske vesti.) Dr. L. Požar je v: Latinske vadbe za tretjo gimnazijski razred so od naučnega ministerstva potrjene kot učna knjiga za poučevanje latinščine s porabo slovenščine.

— (St. Peterski moška in ženska podružnici družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani) priredita v nedeljo, dne 10. oktobra 1897. leta, v Sokolovi dvorani „Narodnega doma“ s sodelovanjem slav. c. in kr. vojaške godbe psšpolka Leopold II., kralj belgijski št. 27, pod osebnim vodstvom gosp. kapelnika Foseka veliko svečanostno veselico. Iz posebne naklonjenosti sodeluje sl. slov. del. pevsko društvo „Slavec“. Vpored: A. Godbi: 1.) Stroh-mayer: „Schuster Frma“, koračnica. 2.) Kleiber: Slavončna overtura. 3.) Schneider: „Wo die Zitronen blühen“, valček. 4.) Novozad: „Sultan“, gavotta. 5.) Komotschar: „Ich liebe Dich“, polka (franz.). 6.) pl. Zajc: „Večer na Savi“. 7.) Gleisner: „Haden-Oslein“, polka mazur. 8.) Friket: Četvorka slovenskih pesni. 9.) Strauss: Potpourri iz operete „Die Fledermaus“. 10.) Parma: „Počrta iz Goranjske“. 11.) Komzak: Veseli koračni potpourri. 12.) Strauss: „Föhlicher Sinn“, polka bitra. B. Petju: 1.) pl. Zajc: „Živela Hrvatska“, zbor. 2.) Juvanec: „Pasir“, zbor s tenor in bariton-samospevom. 3.) Eisenhut: „Mazurka“, zbor. 4.) Vogl:

„Cigani“, zbor s tenor-samospevom. 5.) Nedved: „Na straži“, osmerospav z bariton-samospevom. 6.) Vilhar: „Pjesma Hrvata“, zbor. Vstopnica za osebo 20 kr. Začetek veselici ob polu 7. uri zvečer.

— (Izlet na Dolenjsko.) in sicer na prijazni Čatež in razgledni Zaplaz prirede „Planinski Piparji“ pri vsakem vremenu v nedeljo dne 10. oktobra t. l. Odpeljejo se zjutraj ob 6. uri 15 min. z dolenjsko železnico z južnega kolodvora, kjer se zbirajo izletniki. Prihod na postajo Sv. Lorenč ob 8 uri 50 min. Od tod gredo peš po lepi cesti na Čatež in Zaplaz 1 1/4 ure hoda. V Ljubljano se vrnejo ob 8. uri 35 min. zvečer. Prijatelje, znanke in neznance uljudno vabijo „Plan. Piparji“.

— (Genijevo čarobno prikazensko in speojalistično gledališče) priredi vrsto predstav v Lattermannovem drevoredu. Prva predstava bo jutri. To gledališče je bilo že pred nekaj leti v Ljubljani in je od tedaj v dobrem spominu.

— (Trije ljudje zmrznili) Iz Il. Bistrice se nam piše 7. t. m. Dne 4. t. m. je nastala pri nas silna burja z dežjem in snegom. Dva posestnika in jedan mladenič iz Kutežava pri Il. Bistrici so na potu iz gozda proti domu komaj jedno uro od vasi zmrznili. Poginil je tudi jedan konj in jedna krava. Drugi krepkejši so se komaj otehi. Burja je še le danes ponebela.

— (Umrl) je v Št. Petru bivši štajerski dež. poslanec, županik dr. Ivan Lipold.

— (Štajerski dež. šolski svet) je poslal v slovenski trg Braslovce pomožno učiteljico, ki nima nobene skrajnje in ne zna slovenski. Kako bo ta učiteljica poučevala izključno slovenske otroke, tega menda dež. šolski svet sama ne ve. Če take razmere niso škandalozne, potem ne vemo, kaj naj se še tako imenuje. Po naši sodbi bo treba, da nastopijo slovenski poslanci v štajerskem dež. zboru z največjo brezobzirnostjo.

— (Imenovanje) Profesor na državni gimnaziji v Pulju, g. dr. Ivan Kosa, je imenovan ravnateljem državne gimnazije v Spletu.

— (Razpisane službe.) Na štirirazrednici v Mengišu čisto udean mesto z dohodki IV. plač. razreda. Prošnje do dne 14. oktobra okr. šol. svetu v Kamniku. — Na jednorazrednici v Starem bregu mesto učitelja in voditelja z letno plačo IV. plač. razreda, funkcijejo priklado in prostim stanovanjem in na jednorazrednici v Polomu jednako mesto. Prošnje za obo službi do dne 20. oktobra okr. šolskemu svetu v Kočviji.

* (Ruski car — dobrotnik) Nikolaj II. je pokazal že šestkrat, da mu baje v prsih zlato srce. Sedaj pa je vnovič podaril pariškim siromakom 100 000 frankov.

* (Samomor grofa Henrika Wurmbanda,) sina štajerskega dež. glavarja, je predmet dolgim poročilom v raznih listih. Iz vseh teh poročil je razvidno, da se je grof Wurmband ustrelil radi nesrečne ljubezni. Zaljublil se je bil v neko angleško guvernanto. Včeraj opoludne jo je obiskal, in ker ga je zopet odslavila, sedel je v voz, kateri ga je čakal pred njimim stanovanjem in se usmrtil, še predno je izvošček pogel konje.

* (Kaj je sedaj na Angleškem moderno?) Gospodje na Angleškem ne smatrajo konjske dvoprege več za moderno. Vprežene morajo biti druge živali. Tako se vozi lord Rotschild s štirimi cebrai, lord Malville s štirimi jeleni in vojvoda Devonshire z divjimi arabskimi osli. Dame ne goje mačk in psičkov. Sarah Bernhardt je začetnica nove mode glede „naročnih ljubljencev“. Sarah Bernhardt se igra — mesto z mopsi in angora mačkami — sedaj le s kačami. Lepa lady Dudley jo pomena ter nosi okoli vrata in zapestnic žive kače. Bajé občuti pri dotiku z mrzlo, sklizko kačjo luskinasto kožo največje razkošje. Vojvodina Marlborough je vodila na srebrni verižici majhne ali-gatorje (krokodilom sorodne živali), lady Doile goji lepperde, velike, zelene, ameriške kuščarje, kraljica Viktorija pa ima neko posebno vrsto opice. Srečni ljudje, ki nimajo dragih skrbij in potreb!

* (Fred, „kralj žepnih tatov“) je pred kratkim umrl. Za časa svoje slave je „delal“ vedno v rokavicah, ker kot kavalirja od nog do glave se ga ni nihče upel sumničiti tatinstva. Zadnji čas je živel na Angleškem, kjer se je perkrat pokazal prave tatinstvega mojstra. Najbolj se je odlikoval v Epsomu, kjer je izmaknil princu Valeskemu denarico iz žepa. Bajé je Fred stavil s svojimi prijatelji, da ukrade princu gotovo denarico, kar se mu je tudi posrečilo. Pozneje je še jednokrat stavil, da izmakne baronu Hirsu pri konjski dirki bilježnico. A to pot je imel smelo. Baron je namreč „umetnika“ že iz Pariza dobro poznal. Ko je torej zagledal dolge prste Freda v svoji bližini, se je obrnil smeje k njemu ter dejal: „Dragi Fred, prišli ste prepozno. Vsa svoj denar sam izgubil pri dirki. Podastite me drugič, a pomnite dobro — še predno se bode dirka začela“. Fred se je nemo poklonil ter odšel. A ta poraz ga je tako bolel, da si je najel v podstrešji malo sobico ter šel v „pokojo“. Polotila se ga je velika ctožnost; da je ugasnila

zvezda njegove slave, tega ni mogel preboleti in vsled — žalosti je umrl.

* (Abesinske tašče) se v tem oziru odlikujejo pred evropskimi, da ne obiščejo mladih zakoncev leto dni. To se jim zdi namreč skrajno nefino in grdo usiljivo. Mada zakonca naj se uravnata po svoje, naj se navadita živeti po svoje, to je načelo abesinskih tašč. Usiljivega poučevanja in komandiranja tašč v afričanski Abesiniji ne poznajo. Srečni ondodni mladi možje!

Brzojavke.

Dunaj 8. oktobra. Poslanec dvorni svetnik Šuklje je izstopil iz „Slovanske krščanske narodne zveze“, ker se zveza pri volitvi svojih zastopnikov v budgetni odsek ni ozirala na njegovo kandidaturo, dasi je Šuklje mnogo let deloval v tem odseku, ampak izvolila v budgetni odsek novince dr. Kreka. „Politik“ poroča, da je Šuklje izstopil iz kluba, ker je bil izvoljen v odsek dr. Gregorčič. Ta vest je popolnoma neosnovana in kaže ne poznanje razmer. Gregorčič je bil že več let delaven član budgetnega odseka in se ni nje govori izvolitvi niti Šuklje, niti kateri drugi poslanec ni najmanj upiral.

Dunaj 8. oktobra. Kriza v desnici se morda poravna. Dipauli je izrekel, da je pripravljen, izjaviti v parlamentarni komisiji desnice, da ima njegov predlog namen, pro-uzročiti razveljavljenje jezikovnih naredb šele po uveljavljenju jezikovnega zakona.

Dunaj 8. oktobra. Poslanska zbornica razpravlja danes o vladni predlogi glede kreditov za podporo po ujmah oškodovanih okrajev.

Dunaj 8. oktobra. Odsek, kateri je zbornica izvolila včeraj, da poravna afero Iro Gregorig, se je danes sešel. Predsednik je Fuchs, poročevalec grof Deym, kot priče so poklicani Iro, Schucker, Lueger in stenografi. V odseku je tudi dr. Ferjančič.

Madrid 8. oktobra. Ministerski svet je sklenil, podeliti Kubi avtonomijo, a tako, da ostane pod suvereniteto Španske.

Narodno-gospodarske stvari.

Izvestje „Centralne posojilnice slov. l. 1898“.

(Vabilo.)

Nameravali smo leta 1898. izdajati poseben časnik za slovenske posojilnice in gospodarske zadruge, kakor smo to omenili v našem 3. „Izvestju“. To bi bilo res koristno, kakor je bila svoje dni na svojem mestu „Zadruga“, časnik, kateremu je sledil v zadnjih letih „Letopis slovenskih posojilnic“. Zdaj smo spoznali za koristno, da bi naša „Izvestja“ v povečani meri l. 1898. večkrat (4 do 8 krat) izšlo. Prinašalo bi ne samo to, kar je v zvezi z opravi in napredkom naše zadruge, ampak tudi poročila o stanju vseh slovenskih posojilnic, o ustanovitvi novih denarnih zadrug, o novih zakonih, osebno o novih davčnih zakonih (z ozirom na posojilnice in kmetijske zadruge) in o drugih zakonskih načrtih, katere že pripravlja vlada za državni zbor. V naših „Izvestjih“ poročali bomo osebno o tem, katere posojilnice bodo po novem davčnem zakonu brez davka, kako bodo druge obdačene, kako naj slednje uravnajo svoja pravila in svoje račune, da ne bodo preveč obdačene. Podajali bomo pa tudi druge navode, kakoršnih še ni bilo niti v Lapajnovi knjigi: „Navod o snovanju in poslovanju slovenskih posojilnic“ niti v njegovih „Letopisih“. Osebno hočemo objavljati dobre opravilne reče za naše posojilnice. Cenjene slovenske posojilnice, katerim smo do sedaj že veliko raznih tiskovin poslali, naj pa sprevideti blagovolijo, da ne moremo vsem kar od kraja naših „Izvestij“ brezplačno pošiljati. Posojilnice-zadruge „Centralne posojilnice slovenske“ bodo dobivale jih seveda brezplačno; druge posojilnice in gospodarske zadruge pa prosimo, da nam prilično za nje vsaj jeden*) gld. po priloženi poštni (položnici) poslati blagovolijo. Nekatere res naših naukov potrebovale ne bodo; ali dobro stvar naj blagovolijo radi drugih mladih neizkušenih zavodov podpirati in naj pomislijo, da je mej 130 posojilnicami znabiti še 30 takih, katere še svojih letnih računov ne znajo sestavljati, katere morajo večkrat iz bližnjega in daljnega kraja naprositi osebo, da ga jim sestavi. Zato smo danes tu priobčili mal navod o tem; v bodočem letu bomo prinašali še obrazce, kako se sestavljajo računi v 1. letu in kako v 2. in vsakem naslednjem upravnem letu. Koliko je še drugih pomankljivosti pri naših posojilnicah, to zna razsoditi posebno tisti, kateri ima že veliko let opraviti s posojilništvom in kateri je ustanovljaj in nadzoroval po raznih krajih slovenske posojilnice. Zato bode naše „Izvestje“ v bodočem letu marsikaj prinašalo

*) Za jeden iztis namreč. Ako želé več iztisov, naj nam to javiti blagovolé.

iz potne torbe našega predsednika in iz skušeni
jednega naših odbornikov, ki je imel svoje dni
močno slovensko posojilnico na skrbi.

V Krškem meseca septembra 1897.

Načelnik o „Centralne posojilnice slovenske“.

Listnica uredništva.

Gosp. N. D. v N. m.: Fr. pl. V. nas s te strani ne
zanima. — Gosp. D— a v Pr.: Hvala! Upravni odbor prin-
cipijalno ne ustreza več takim željam. — G. „šah-mat“ v P— i:
Anonimnost je bojazljiva. — Gosp. K. G. v V.: „Kokošjato“
kmalu prijavimo. Zdravi!

Velik dobiček v gospodinjstvu imaš, ako
rabiš pristno sladno kavo. Zasluga trdke Kathreiner je,
da je vpeljala s popularno „Kneippovo kavo“, ki je
slavna po vsem svetu, pristno sladno kavo, ki ima vsled
svoje posebne prireditve okus bobove kave ter je radi tega
tako zelo priljubljena. Vsakdo se Kneippove kave naglo
privadi ter jo pije čisto ali pa kot primes bobovi kavi. No-
bena gospodinja naj zato ne zamudi, čim prej upeljati to
zdravstveno nedosežno in po okusu izvrstno kavo. Ker pa
je v trgovini mnogo sleparskih, iz dobičkaželjnosti izvirajo-
čih posnetkov Kneippove kave, svarimo vsakogar, naj bode
pazen, kadar kupuje. Zahtevati je torej izrečno vselej
Kathreinerjevo sladno kavo v originalnih ovojih s sliko
župnika Kneippa in s podpisom Kathreinerja. Vsako drugo
znamko ali odprto prodajano kavo treba zavrniti. Hudobneži
lažejo, da se po Kneippovi smrti ne fabrikuje več pristna
sladna kava, nego da je stopil na njeno mesto neki drugi
fabrikat. Naj se ne pusti nihče varati s temi lažmi, kajti
Kathreinerjeva trdka si je pridobila za vse čase pravico,
da postavlja rajnega g. prelata Kneippa ime in sliko kot
znamko na jedino pristno sladno kavo, katero bo v isti
izvrstnosti izdeljevala tudi poslej. (1188—5)

Štev. 4. Deželno gledališče v Ljubljani. Dr. pr. 795.

Operna predstava.

V soboto, dan 9. oktobra 1897.

Drugokrat:

KARMEN.

Opera v štirih dejanjih, po noveli Prospera Merimée a spi-
sala H. Meilhac in L. Halévy, poslovenil E. Gangl, uglašil
Georges Bizet. Kapelnik g. H. Benšek. Režiser g. J. Noll.
Blagajnica se odpre ob 7. uri. Začetek točno ob 7¹/₂ uri.
Konec po 10. uri.

Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. pešpolka št. 27.
Prihodnja predstava bo v torek, dan 12. oktobra 1897.

Iz uradnega lista.

Izvršilne ali eksekutivne dražbe: Janeza
Stareta zemljišča na Laborah, cenjena 20.418 gld., dne
11. oktobra in 8. novembra v Kranju.

Janeza Muleca zemljišče v Pudožu, cenjeno 2520 gld.,
in Matevža Tomca zemljišče v Ložu, cenjeno 1238 gld.,
oba dne 11. oktobra in 10. novembra v Ložu.

Pavla Šušteršiča posestvo v Zagorju, cenjeno
1135 gld., dne 11. oktobra in 12. novembra v Ilirski Bistrici.
Antona Kromarja zemljišče v Prigorici, (v drugie)
dne 12. oktobra v Ribnici.

Beatrice baronice Gagera graščina itd., v Mokricah
cenjena 300.000 gld., dne 12. oktobra in 13. novembra v
Kostanjevici.

Jure Goršeta zemljišče v Hrastu, cenjeno 1789 gld.,
dne 13. oktobra v Črnomlju.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m.

Oktobar	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v mm. v 24 urah
7.	9. zvečer	735.6	4.7	sr. jvzh.	oblačno	
8.	7. zjutraj	735.9	3.5	sr. vzhod	oblačno	0.2
9.	2. popol.	735.4	8.4	sr. jug	pol obl.	

Srednja včerašnja temperatura 5.4°, za 6.5° pod nor-
malom.

Dunajska borza

dne 8. oktobra 1897.

Skupni državni dolg v notah	102 gld. 15 kr.
Skupni državni dolg v srebru	102 „ 20 „
Avstrijska zlata renta	123 „ 50 „
Avstrijska kronska renta 4%	101 „ 95 „
Ogerska zlata renta 4%	121 „ 80 „
Ogerska kronska renta 4%	99 „ 55 „
Avstro-ogerske bančne delnice	965 „ — „
Kreditne delnice	350 „ — „
London vista	119 „ 65 „
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58 „ 75 „
20 mark	11 „ 74 „
20 frankov	9 „ 52 „
Italijanski bankovci	45 „ 15 „
C. kr. cekini	5 „ 66 „
4% državne srečke iz l. 1854 po 250 gld.	160 gld. — kr.
Državne srečke iz l. 1864 po 100 gld.	190 „ — „
Dunavske srečke 5% po 100 gld.	128 „ 75 „
Zemlj. obč. avstr. 4 ¹ / ₂ % zlsti zast. listi	98 „ 60 „
Kreditne srečke po 100 gld.	198 „ — „
Ljubljanske srečke	22 „ 50 „
Rudolfove srečke po 10 gld.	25 „ — „
Akcije anglo-avstr. banke po 200 gld.	163 „ 25 „
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	432 „ — „
Papirnat rubelj	1 „ 27 ³ / ₄ „

Dve meblovani sobi

se oddasta takoj

(1509—3)

v Gradišči št. 12, v I. nadstropji.

Doering-ovo milo

s sovo.

Od l. 1897

zopet po dodaji dragocenih tvarin
zboljšano, tako da se vsem damam
in materam ne more dosti nujno
priporočiti, naj poskusijo.

Varčno v porabi.
Izborno v kvaliteti.
Povsod se dobi po 30 kr.

V Ljubljani prodajajo na debelo: Avg. Auer, Ant. Krisper, Vaso Petričič.

Generalno zastopstvo: A. Motsch & Co., Dunaj, I., Lugeck Nr. 3.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. oktobra 1897.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž.
Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec,
Franzenfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd; čez
Klein Reifling v Steyr, Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob
7. uri 5 m. zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak,
Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solno-
grad; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne
osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selz-
thal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osonni vlak v Trbiž,
Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd. Lend
Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo,
Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj,
Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lip-
sko, Dunaj via Amstetten. — **Proga v Novo mesto in**
v Kočevje. Ob 6. uri 15 m. zjutraj mešani vlak. — Ob
12. uri 55 m. popoldne mešani vlak. — Ob 6. uri 30 m.
zvečer mešani vlak. — **Prihod v Ljubljano. j. k. Proga**
iz Trbiža. Ob 5. uri 52 m. zjutraj osonni vlak z Dunaja
via Amstetten, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlo-
vih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solno-
grada, Linca, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Fran-
zensfeste. — Ob 11. uri 20 m. dopoldne osonni vlak z Du-
naja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov,
Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve,
Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend Gasteina,
Ljubna, Celovca, Linca, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popolu-
dne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Ce-
lovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer
osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Ljubna, Beljaka, Celovca,
Pontabla. — **Proga iz Novega mesta in iz Kočevja.**
Ob 8. uri 19 m. zjutraj mešani vlak. — Ob 2. uri 32 m.
popoldne mešani vlak. — Ob 8. uri 35 m. zvečer mešani
vlak. — **Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik.** Ob
7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m.
zvečer, ob 10. uri 25 m. zvečer. Poslednji vlak le ob nede-
ljah in praznikih v mesecu oktobru. — **Prihod v Ljub-**
ljano d. k. iz Kamnika. Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob
11. uri 8 m. dopoldne, ob 6. uri 20 m. zvečer, ob 9. uri 55 m.
zvečer. Poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih v oktobru.

Lično vrtno stanovanje

v pritličji, s 3 sobami, kabinetom, kuhinjo s pritli-
klinami in z uporabo predvrta se odda za novem-
berski termin. Stranke brez otrok imajo prednost.
Cena 250 gld. Prejšnji stranki sta bili v tem sta-
novanji jedna pet in druga sedem let. — Povpraša
naj se v upravnistvu „Slov. Naroda“. (1516—2)

4 stanovanja

se oddajo s 1. novembrom t. l. na Po-
ljanski cesti št. 72.

Natančneje se izve pri **Elji Predovlč-u**,
na Poljanskem trgu št. 5. (1238—15)

Prvi bizeljski mošt

iz ameriških trt

se toči pri gospodu

Druškoviču (p. d. pri „Figovcu“)

po 40 kr. liter.

Rebula tudi po 40 kr. liter.

Na obilni obisk uljudno vabi

J. C. Juvančič. (1541—1)

Gostilničarji, pozor!

Goriška trdka

G. Ferd. Resberg

(M. Trudnova podružnica)

v Gorici

v Kapucinski ulici št. 11

(Podružnica na Kornu št. 2)

s prodajo moke in jedilnega blaga

na debelo

se priporoča

kot posredovateljica gg. gostilničarjem pri
kupovanju vipavskih, briskih, isterskih
in furlanskih vin bodisi črnih ali belih.

Vsakdo naj se zaupljivo obrne do te trdke,
katera postreže pošteno. (1494—2)

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Noll.

VIZITNICE

priporoča

Národna Tiskarna.

Štv. 39.350

Naznanilo I.

(1530—2)

C. kr. poštno in brzojavno ravnateljstvo v Trstu potrebuje za brzojavne
stavbe v svojem okraju na leto po

3000 do 7000 brzojavnih drogov

kateri se imajo v delavnici za impregnovanje (chantiér) v kronovini Kranjski
zgrajeni impregnovati in oddati.

Drogovi se morajo posekati v času, ko je drevje še sočno, biti morajo
iz do cela zdrave deblovine, (nikakor pa iz vrhovine), iz jelovega, smreko-
vega, borovega ali mecesnovega lesa, ter se morajo nelubljeni (neomajeni)
impregnovati.

Les mora biti raven in počasne rasti, čvrst, tedaj z gostimi letnicami,
pravilno zraščeni vrhom, ne sme biti trohnel, ne preparel, ne preležan, ne
črviv, kakor tudi ne sme imeti krivo izraščene streмена.

Zahtevani drogov morajo biti po 7, 8, 9, 11 ali 13 metrov dolgi in
morajo imeti na gorenjem koncu brez lubja po 145, oziroma 150, 155, 170
ali 200 milimetrov debelosti.

Impregnovanje debel ima se vršiti na način à la Boucherie z modro
(bakreno) galico, na kar se imajo ista postaviti na železniško postajo, ki
je delavnici za impregnovanje (chantiér-u) najbližja.

Kraj, kjer se hoče impregnovati zgraditi, mora se v ponudbi označiti.

Pogodba se sklne eventualno za 5 let proti varščini (kavciji) 1000 gld.

Reflektanti naj predložijo podpisnemu ravnateljstvu svoje pravilno ko-
lekovane ponudbe, v kojih morajo navesti posamezne cene z besedami in
številkami, najkasneje do 10. novembra letošnjega leta.

V Trstu, dne 30. septembra 1897.

C. kr. poštno in brzojavno ravnateljstvo.

Lastnina in tisk „Národne Tiskarne“.